

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 30 fill. — Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetési díj: Háromhavas petitors egyszeri hirdete 30 fill. Többszörös hirtetésért jutányosabb. Nyitlter: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.

Kiadóhivatal: Kósch ÁRPÁD könyvnyomtató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Gyermektelep Eperjesen.

Eperjes szab. kir. város gyermekvédő-telepbizottsága f. évi július 29-ikén tartott ülésében elhatározta, hogy gyermektelepnek Eperjesen leendő létesítése iránt a szükséges lépéseket megteszi s ennek megvalósítása céljából a kassai gyermekmenhely igazgató-főorvosának: dr. Máthé Gábornak oly értelemben átír, hogy az Eperjesi Izr. Nőegylet akkor létesült szünidei napközi otthonának állami támogatás melletti állandósítását ajánlja. Fölmerültek egyesek részéről aggályok, hogy a gyermek az otthonban — mintegy internátusban — a családi életet nélkülözi. Ezek azonban eloszlottak, mivel a gyermek az estét családja körében tölti, mert csak nappal, midőn a szülői gondozást — a szülők munkában létele vagy más ok miatt — nélkülöznie kell, tartózkodik az otthonban, hol testi és lelki gondozásban részesül; hol az iskolai feladatok és tanulás elvégzése után nemes szórakozásokról gondoskodnak; hol jó erkölcsi magaviseletre, rendre és munkaszereetre szoktatják és ilyként a zülléstől megmentik.

A gyermekvédelemre oly nagyfontosságú ezen intézmény létesíthetése, illetve állandósítása céljából az Eperjesi Izr. Nőegylet rendszeres segély iránt a belügyminisztérium- és a Gyermekvédő Ligához folyamodott, mely folyamodványokat vármegyénk fenkölt gondolkodású főispánja: Semsey Boldizsár — ki szívesen vette pártfogásába a nemes ügyet — meleg ajánlással terjesztette föl.

Ennek következménye volt, hogy a tárgya-

lások folytatása céljából előbb dr. Máthé Gábor igazgató-főorvos s e hét folyamán Ruffy Pál miniszteri tanácsos, az állami gyermekmenhelyek orsz. főfelügyelője járt Eperjesen, hogy vármegyénk főispánjával, dr. Holénia Gyula, városunk fáradhatatlan főorvosa- és a jótékony nőegylettelekkel a létesítendő gyermektelep tárgyában tanácskozzék. A gyermekvédő-telepbizottság terve azonban meg nem valósulhatott, a mennyiben az állam csak oly intézményekkel szerződik, melyek az állami gyermekmenhelyekről kihelyezett, elhagyott és züllött gyermeket vesznek gondozás alá. Ámde az Izr. Nőegylet napközi gyermekotthonának célja, hogy a nagyszámú helybeli, szülői gondozást nélkülöző, szegény gyermekeket vegye gondozása alá — természetesen valláskülönbség nélkül —, hogy preventive működjék, hogy megmentse a zülléstől azokat a gyermekeket, kik a kellő gondozás és nevelés nélkül elzültenének, de idejekorán lelki gondozásban részesítettven és kenyeretadó munkára taníttatván, iskoláik elvégzése után a társadalmi rendnek hasznos munkáival nevelhetők. A miniszteri tanácsos kilátásba helyezett mindazonáltal — a nemes célra való tekintettel — államsegélyt és jóakaró pártfogását a Gyermekvédő Ligánál, melynek elsősorban rendeltetése, hogy ily gyermekvédelmi intézményt gyámolítson. Felhívta egyúttal erre a Vöröskereszt-Egylet helybeli fiókjának, mint a Liga helybeli képviselőjének figyelmét is arra, hogy a gyermeknap gyűjtéseinek eredményével támogassák a gyermekvédelemnek ezt a nagyfontosságú intézményét.

Az állami gyermekmenhelyek orsz. főfelügye-

lője megegyezésre jutott a Sárosvármegyei Jótékony Nőegyletrel, mely árvaházát átalakítani már régóta óhajtja, azon célból, hogy valamely pozitív eredményt mutathasson fel, oly irányban, hogy az árvaház eddigi ápoltságait a kassai állami gyermekmenhelybe utalja be, honnét viszont 12—16 éves leánygyermekeket helyez ki az állam az árvaházba, kik az állam által adandó felügyelő vezetője alatt neveltetnek és a megfelelő kor elérte után, mint értelmes és jó cselédek alkalmaztatnak és helyeztetnek el.

Végül még egy nagyfontosságú gyermekvédelmi intézmény is vonta a miniszteri tanácsos figyelmét magára. AVöröskereszt helybeli fiókja, lelkes elnöke: Semsey Boldizsárné kezdeményezésére, — Tótsóvár mellett — a sófőzésre nem használható sósvizek felhasználásával, sósfürdőtelepet óhajt létesíteni szegény beteg gyermekek részére. A vonatkozó tervek vármegyénk főispánjának fölterjesztésével már hosszabb ideje a belügyminisztériumban vannak s az állami gyermekmenhelyek orsz. felügyelőjének — ki az ügyet pártfogásába vette — bizonyára sikerülni fog a szép eszmét állami segély mellett megvalósítania.

Kitüntettek a kiállításon.

Az eperjesi «tulipán»-kiállításon és vásáron (november 14—18-ikán) a következőknek ítélte oda a bizottság kitüntetések:

a) Az amatőr-osztályban díjat nyertek: *Hölgyek tiszteletdíját*: Thomae Aladárné. *Arany-érmét*: ifj. Bujanovics Sándor és Halfár Klótild (olajfestményért). *Ezüst-érmét*: dr. Holénia Gyuláné (olajfestményért),

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Az ujságírás bölcsője.

Sokszor megírták már és számokban is kimutatták, hogy a földgömb összes művelt országaiban mily óriási léptekkel halad előre a hírlapirodalom, különösen az utolsó félszázadban. Európában és több más helyen már általános a panasz, hogy a hírlapírók, legalább számukat tekintve, már túlságig elszaporodtak. Kevésbé ismeri azonban a nagyközönség e hírlapirodalomnak keletkezése körülményeit; bár mindenki tudja, hogy már igen régen, a könyvnyomtatás feltalálása előtt is voltak hírlapforma közlemények; s az is természetesen látszik, hogy a hírlapok elszaporodására a postaközlekedés és a vasutak fejlődése is nagy hatással van.

Az ósrégi hírlapok közül legérdekesebb tudomásunk van a Julius Caesar korában virágzott «Acta Diurna» (napi tudósítások) című vállalatáról. Ezt papyrus-bélre (charta) írták fel, s közhelyen függesztették ki; e mellett egyes vállalkozó írók másolatokat és kivonatokat küldtek róla a vidéki városokba. A hírlapírók száma már akkor meglehetősen nagy volt, s az írók gúnyolták őket, hogy tudakosságból igen sok görög szót és szótást használtak, s a latin nyelvet meghamisították.

A középkoron át alig van Európában a hírlapirodalomnak valami nyoma, kivéve, hogy a zárdák levelezésben állottak egymással s egyik-másik hírt közöltek is. A XIV. századtól kezdve azonban, a forgalom élénkítése következtében, kereskedők, diplomaták és hatóságok már rendszeresen alkalmaztak hírgyűjtő embe-

reket. Leghíresebb volt a hírközlések között a Fugger-féle bankház üzleti tudósítása, melyből a bécsi udvari könyvtárban 28 kötetet őriznek, melyek ama korra vonatkozólag a világ minden részéből igen sok érdekes adatot tartalmaznak. V. Rudolf császárról följegyzték, hogy kölni hírlaptudósítójának évente 200 aranyforintot, tehát igen tetemes összeget fizetett.

A legtöbb ily régi hírlap magánlevelezésekkel kezdődött, vagy a postahivatalnokok közléseiből. Igen sok postamester adott rendes hírlapot kéziratban egyes megrendelők számára, vagy cserében más hivataloknak. Az ily lapokat azután egyesek több példányban lemásolták. E célra némely postamester számos rendes irnokot tartott, kik egy ív leírásáért 4—5 krajczárt kaptak. A városok és más hatóságok levéltáraiban számos ily lap van; s nevezetes, hogy ezekben gyakran fordultak elő titkos okiratok is, melyekhez a hírlapok csak megvesztegetés útján juthattak. Általában azonban ezek a lapok csak híreket közöltek; igen ritkán fordul elő egy-egy utazás, ünnep vagy népszokás leírása, de hirdetések és árjegyzékek már ezekben is vannak s különösen gyakoriak a vásárokról tudósítások.

Nagyon sajtóságos és csaknem érthetetlen, hogy az ily ujdonságok előállítására a nyomdákat másfél századig nem használták fel. Ha valami nagyobb esemény történt, azokról röpiratokat vagy alkalmi füzeteket adtak ki többnyire fametszetekkel és néha verses-alakkal. Az első eset, hogy azok bizonyos rendszerességgel adtak ki, Kölnben történt. Fütting Mihály 1583-ban «Relatio historica» címmel adott ki röpiratot a kölni érsekségi perpatvarról; s ezt annyira megkedvelték, hogy többször utánnyomatta s 1588. óta

állandóan kiadta félevenként a frankfurti két nagy vásár alkalmával. Ezt a példát csakhamar több nyomdász követte, s a nagy vásárokról már egész sereg ujságlap került, melyekben nemcsak hírek voltak, hanem a verseny következtében különböző mulattató és ismeretterjesztő közlemények is.

Ettől kezdve már csak egy lépés volt a rendes hírlapok kiadására. Melyik volt ez az első hírlap: egészen biztosan nem tudjuk. Egyes régi lap-példányok a XVII. század első évtizedeiből még most is megvannak. Zürichben őrzik a «Strassburgi Relatio»-t 1609. óta, mely hetenként jelent meg. Az angol «The Weekly News» (Heti ujdonságok) 1622-ben indult meg. Franciaország első ismert lapja 1631-ből való. A legrégebbi, ma is fennálló német lap, a «Frankfurter Journal» 1615-ben indult meg s már pár év múlva hetenként kétszer jelent meg; ma hetenként 13-szor adják ki. Ezenkívül még 5—6 német hírlap van, mely eredetét a 30-éves háború idejéig tudja visszavinni, jelöl, hogy ebben az időben már meglehetősen élénk volt Németországon a hírlapirodalom; míg nálunk tudvalevőleg csak a XVIII-ik század elején jelent meg először hírlap, s az is rövid életű volt; s azután csak a század vége felé keletkeztek újra hírlapjaink.

Általában akkor lendült fel a hírlapirodalom, a mikor a postai közlekedést rendezték. Egészen a múlt század közepéig oly szoros kapcsolatban állott a két intézmény, hogy sok lapszerkesztő egyúttal postamester is volt. De mikor a kereskedelem és az egyesületi élet önállóságra jutott, a hírlapirodalom mind inkább-inkább elvált a postától, s idővel nagyon megerősödött.

Csatary János és dr. Bánó Dezső (akvarell- és pasztellképért), Holénia László (fényképért), Bálint N. (szoborért). *Brons-éremet*: Wick Béla, dr. Horovitz Gyula, Dóbiás Irén, Vilecz Jánosné (olajfestményekért), Uhlarik József (színes fényképekért), Zagonyi főhadnagy (fényképekért), Kirchmayer Vilmosné (fényképekért), Schöpflin Gézáné (festés és bőrfaragás).

ő) Az ipari osztályon díjat nyertek: Versenyen kívül: Divald Károly fia. *Arany-éremet*: Játékarúgyár (Bártfa), Herkely István asztalos, Kahanyecz József posztó- és szűrszabó, Grossmann Samu rézműves, Népbank kályhagyára. *Ezüst-éremet*: Hölzer Albin szobrász, Riguttal és Tsa műköszörős, Koch és Bäumel szobafestők, Mücke Engelbert kezyűs, Schwarz és Glasner liqueur-gyárosok, Buchner Sándor műlakatos, Spiegel V. és T.-sa papírgyár (Kisszeben), Tuschel E. kalapos. *Brons-éremet*: Ubersax sajtos (Krivány), Lutoeska Dániel kocsigyártó, Bittó Pál szítás, Bilich Ferencz fodrász, Wunsch János cipész, Kocsicsák János cipész, Ravasz Mihály csizmadia, Spanner Róbert rézműves, Grieger József mézeskalácsos, Próner Károly nyerges és szíjgyártó, Brestyenszky György szíjgyártó, Renfer Gusztáv sajtgyáros, Thinschmidt Tivadar könyvkötő, Szmoligovics Manyi (házi-szöttek), Hartmann Albert kékfestő, Gubcsó Gyula cukrász, Jurcsik József lakatos Jármai Titusz téglagyáros (Bártfa), Thaisz Alajos fésűs, Bilich Sándor mézeskalácsos. *Elismerő-oklevelet*: Miháidesz Lajos hentes és húsfűstölő, Urbach József női szabó (ezüst-érem), Piringer Ferencz pék, ifj. Flögel Antalné női-szabó, Friedmann Bernát vésnök, Sarudy Ede kékfestő, Buday János szabó, Szurovecz Ferencz lakatos, Sandalla István mézeskalácsos, Szegő András cipész, Jakab József cipész, Huni Mihály csizmadia, Hajduczi András csizmadia, Spitzer Mór férfiszabó, Mandel Samu kosárfonó, Schustek Nándor könyvkötő, Dojcsák István kötélverő, Williger Pál gyógyszerész, Gere Andor szobrász. *Pénzdíjakat*: Mathia József szíjgyártó (vak) 20 koronát, Mücke János kezyűs-szegéd, Bohuszláv Ferencz szíjgyártó-szegéd, Kovács István szíjgyártó-szegéd, Sutter Spisák Anna (Szinye), Szabó Anna kosárfonó és Lukács Dezső cukrász-szegéd 10—10 koronát, Belovecz Béla és Jamborszky János szíjgyártó-tanonczok 5—5 koronát

c) A kézimunka-osztályon díjat nyertek. Aranyéremet: br. Ghillány Zsófi és Sári (saját tervezetű Richelieu-hímzés), Angolkissasszonyok «Sancta Maria» leánynevelő-int. (báronyegétes és színes hímzés) *Tiszteletdíjat*: Szinyei Merse Rózi (szalag-minta). *Ezüst-éremet*: Irgalmas nővérek az eperjesi kórházból (misesmondó-ruha és színes hímzés), Hegedűsné (Kisszeben, tüfestés), Sándor Izabella (tüfestés, magyar minta), Spiegel Ervin (roccomunka), Péchy Mária (szmyrna-szőnyeg). *Brons-éremet*: özv. Semsey Vinczéné, 84 éves (szabadszemmel készített hímzései), Zsigmond Albertné (kalotaszegi munka), Piller Dezsóné (gobelin-hímzés és magyar hímzés), Frenkl Józsefné (gobelin-ellenző), dr. Csatary Ágostné (kézi-tarsoly), Mihalovics Mária (magyar minta, terítő), Schöpflin Gézáné (báronyegétes), Szilágyi Mária (gobelin-kép), Nádaskay Boldizsárné (fehérhímzésű párna), Dahlström Anna (vertesipke-betétek), Urbán Gézáné (gyöngyöltéses párna), Várkeöy Irma (rece munka), dr. Ferbstein Márkné (horgolt csipke), Papp Vinczéné (Sóvár, vertesipke). *Elismerő-oklevelet*: Bohrandt Lajosné (hardanger-terítő), Balpataky Józsefné (kalotaszegi munka), Bornemissza Margit (tüfestéses terítő), br. Ghillány Lászlóné (tüfestés), Szmoligovics Manyi (tulipános láda), Laczkó Lajos (selyem-festés), Csipkeverő-iskola (Eperjes), Antal Margit (báronyegétes), Pawelek Sári (kalotaszegi munka), Dobránszky (vertesipke, Sóvár), Pisták Mihályné (vertesipke, Sóvár).

Esküdtek fölajstroma az 1909. évre.

Ágoston Károly, Eperjes. Ádámkócs Géza, Eperjes. Bánó Tibor, Osztopataka. Biloveszky József, Bártfa. Berényi Gyula, Sebeskellemes. Bleuer József, Zsebfalva. Dr. Böhm Aladár, Eperjes. Benyó János, Eperjes. Bohrandt Lajos, Eperjes. Benyó Antal, Eperjes. Brüll Alajos, Eperjes. Bodnár András, Eperjes. Bretz Sándor, Eperjes. Brestyenszky György, Eperjes. Barts Jenő, Eperjes. Beszkid Antal, Eperjes. Csáder János, Eperjes. Csepela József, Eperjes. Ifj. Czapkay Imre, Kisszeben. Dienes Lajos, Eperjes. Dubinszky János, Eperjes. Dr. Dvortsák József, Bártfa. Eperjesi Ferencz, Eperjes. Elsas Manó, Eperjes. Friedrich Vilmos, Eperjes. Fischgrund József, Eperjes. Dr. Fenyves Adolf, Eperjes. Dr. Ferbstein Károly, Eperjes. Dr. Flórián Károly, Eperjes. Fried Simon, Eperjes. Dr. Friedmann Jakab, Kisszeben. Fucker Károly, Sebeskellemes. Gallé János, Bártfa. Dr. Glück Jónás, Bártfa. Dr. Gmitter József, Bártfa. Gallé Emil, Kisszeben. Dr. Ghillány György, Eperjes. Gerő Mihály, Eperjes. Gebhardt Sándor, Eperjes. Grossmann Ármán,

Eperjes. Grieger József, Eperjes. Grossmann Samu, Eperjes. Gaál András, Eperjes. Hartmann Bertalan, Eperjes. Hodinka Mihály, Eperjes. Hertzka Simon, Eperjes. Hajdu Lajos, Eperjes. Held István, Eperjes. Dr. Hamborszky Béla, Eperjes. Holénia Béla, Eperjes. Havrilcsák Mihály, Eperjes. Hrabcsák Géza, Eperjes. Hanzely Pál, Eperjes. Heller Menyhért, Eperjes. Hajdu Gyula, Eperjes. Huszár Károly, Kissáros. Jakubek József, Nagysáros. Jakubek András, Eperjes. Jurik István, Eperjes. Jakubcsó András, Eperjes. Joscák Balint, Eperjes. Dr. Kovács Viktor, Eperjes. Dr. Kakusz Béla, Eperjes. Kavalszky Ágoston, Eperjes. Kellen Győző, Eperjes. Koch Tivadar, Eperjes. Kollár András, Eperjes. Kesselbauer Ágoston, Eperjes. Krucsay Vincze, Eperjes. Kresztyankó József, Eperjes. Klein Ferencz, Eperjes. Káposztás Gábor, Eperjes. Kassay János, Eperjes. Kolossy József, Eperjes. Klein Lajos, Eperjes. Krucsay József, Eperjes. Kaluzsa Félix, Eperjes. Kobilicz Frigyes, Eperjes. Kovács Károly, Eperjes. Krivoss Gyula, Eperjes. Kónya Miklós, Eperjes. Kellen (Klein) Simon, Eperjes. Koch János, Eperjes. Dr. Klein Samu, Kisszeben. Kirchmayer Gerő, Eperjes-nyiczke. König Sándor, Tótsóvár. Lencz Norbert, Nagysáros. Lencz Vilmos, Nagysáros. Lutoeska Dániel, Eperjes. Linkesch Károly, Eperjes. Lukovics Aladár, Eperjes. Maléter Árpád, Eperjes. Maguth Miklós, Eperjes. Dr. Müller Bertalan, Eperjes. Marasz László, Eperjes. Marincák János, Eperjes. Mayer Lajos, Eperjes. Mauks Kálmán, Eperjes. Moskovics Gyula, Eperjes. Mátrai (Marhefka) István, Eperjes. Mikolík István, Eperjes. Meliorisz Miklós, Eperjes. Meliorisz József, Eperjes. Dr. Maybaum Artur, Eperjes. Miklóssy Mihály, Eperjes. Mészáros Sándor, Eperjes. Mochnay Kálmán, Eperjes. Dr. Moskovitz Emil, Eperjes. Marinica József, Eperjes. Moskovits Nándor, Eperjes. Dr. Mikler Károly, Eperjes. Dr. Munk Lipót, Kisszeben. Máthé Menyhért, Nagysáros. Máthé Bertalan, Nagysáros. Ifj. Meliorisz Kálmán, Kissáros. Dr. Neuirth Zsigmond, Eperjes. Novotny György, Eperjes. Dr. Osvald Tivadar, Eperjes. Orosz János, Eperjes. Olejár Miklós, Eperjes. Potasch János, Eperjes. Dr. Propper József, Eperjes. Pasztorák József, Eperjes. Pollák Jakab, Eperjes. Plaveczyk István, Eperjes. Pucher József, Eperjes. Péter Mihály, Eperjes. Petruska Nándor, Eperjes. Potasch József, Eperjes. Palkó Szabolcs György, Eperjes. Petricskó Jenő, Eperjes. Próner Károly, Eperjes. Poloczek Róbert, Eperjes. Dr. Prokopovitsch Béla, Kisszeben. Dr. Radács Gyula, Bártfa. Dr. Rosenthal Adolf, Eperjes. Ramaszetter Károly, Eperjes. Rontsinszky Géza, Eperjes. Reisinger László, Eperjes. Dr. Rosenberg Mór, Eperjes. Saláta András, Eperjes. Schwarz Adolf, Eperjes. Sitányi Béla, Eperjes. Schwarz Ede, Eperjes. Stehr Mór, Eperjes. Sarudy Ede, Eperjes. Sóska János, Eperjes. Schwarz Ármán, Eperjes. Sitányi Lajos, Eperjes. Sandala István, Eperjes. Spanner Róbert, Eperjes. Stahur János, Eperjes. Szentiványi József, Kissáros. Szilvay János, Eperjes. Székely Pál, Eperjes. Sztankay Antal, Eperjes. Szemere Márton, Eperjes. Sziklai Samu, Eperjes. Dr. Szehtlo János, Eperjes. Szántó Zsigmond, Eperjes. Szentgyörgyi Gusztáv, Eperjes. Szilvassy Lajos, Eperjes. Tydor Lipót, Eperjes. Tinschmidt Tivadar, Eperjes. Theisz Ármán, Eperjes. Dr. Turkinyák Aladár, Eperjes. Ujvári Béla, Eperjes. Urbán Miklós, Eperjes. Vaskó Lajos, Eperjes. Viedermann Gusztáv, Bártfa. Dr. Windt Artur, Kisszeben. Dr. Weisz Emil, Eperjes. Weisz Samu, Eperjes. Voloszinovics János, Eperjes. Vilecz István, Eperjes. Wurfel Adolf, Eperjes. Zborovszky Antal, Eperjes. Zahler Miksa, Eperjes. Zombory Viktor, Eperjes. Dr. Zahler Elek, Eperjes.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

A Kör új vidéki választmányára.

Nagysáros község lelkes, hazafias intelligenciája már régebben elhatározta, hogy a magyar nyelv, nemzeti érzés terjesztése, ápolása céljából megalakítja a Széchenyi-kör nagysárosi vidéki választmányát. Az alakuló-közgyűlés november 22-ikén folyt le őszinte lelkesedés közepette. Az alakuló-közgyűlésen szép számmal jelentek meg a nagysárosi intelligencia tagjai, a kik dr. Tergina Gyula kir. tanácsos lelkes, szép beszéde után örömmel jelentették ki a vidéki választmány megalakulását. Ezután megejtették a tisztikar választását. Elnök lett Langsch Róbert, alelnök Fabry Lajos, titkár Bodnár István, jegyző Szabó Antal, pénztáros Mátray István, könyvtáros Macza Ödön. A megalakult vidéki választmányt a Széchenyi-kör nevében dr. Wallentinyi Samu titkár üdvözölte meleg szeretettel, biztosítva a választmányt a Kör szeretetéről, támogatásáról s lelkesen buzdítva a tagokat a nemes eszmék érdekében való kitartó munkásságra, testvéri szeretetre, együttérzésre. Az új vidéki választmányt e helyről is a legmelegebben üdvözöljük, s magasztos működésére áldást és sikert kívánunk.

A Kör idegen-nyelvi és irodalmi szakválasztmányára ez idénben első háziestélyét — Ludmann Ottó szakválasztmányi elnök vezetésével — kedden, december 1-jén d. u. 6 órakor rendezi. Tárnya: francia társalgás és felolvasások.

Zeneestély. November 25-ikén volt az idén a Kör második zeneestélye. A közönség már vágyódott is utána. Annál nagyobb örömmel adott kifejezést tetszésének a műsor minden egyes pontja után. A nagy gondalossá állított műsor dr. Wallentinyi Samu érdeme, a ki bizony sok utánjárással, fáradságot nem ismerő munkával törekedett, hogy gazdag, változatos és szép zeneestét nyújtson. Szíves készsággel elismerjük érdemét és kifejezzük érte a Kör halálját.

A műsor első szereplője az eperjesi 5. sz. gyalogezred zenekara volt, a mely Hoffmann Ferencz karmester vezetésével Rossini «Tell Vilmos» cz. operájából a «Nyitány»-t adta elő. A művészi előadásban a klasszikus darab minden szépsége érvényre jutott. Ez alkalommal is a legnagyobb elismeréssel szólhatunk Hoffmann Ferencz karmesterről, a ki nagy zenei tudását és egész lelkét beleviszi a művek előadásába. Nagy tetszést aratott a zenekar Offenbach—Binder «Orpheus az alvilágban» cz. operettjének «Nyitány»-ával is.

Várakozással nézett a közönség Mezei Margit, a kassai Nemzeti színház művésznőjének szereplése elé; és az énekszámok után felzúgó taps bizonyította, hogy szereplése tetszéssel találkozott. «A kis trafikos-leány» (Flers és Caillevot), «On revient toujours» (Jakobi Viktor), «Néger szerenád» (Méry—Jakobi) dalokat énekelte és közvetlen megjelenésével, kellemes hangjával meghódította a közönséget. A zongorakiséretet elismerésméltóan Simándi, a kassai színház karnagya látta el.

Ezután Moyses Miklós, a helybeli állami tanítónő-képző zenetanára lépett a dobogóra és zongorán előadta Csajkovszky: Notturmo, Chopin: Cisz-moll, Polonaise és Schumann: «Tündértánc» cz. darabokat. Kiváló zenei érzéket árukt el már a darabok megválasztásával; és tudása, nagy gyakorlottsága érvényesült művészi színvonalon álló játékában. Moyses ugyancsak ez estén, mint zeneszerző is bemutatkozott és gondosan megít «Kurucz-ábránd»-ját a közönség rokonszennvel fogadta. A kir. gör. kath. tanítóképző-intézet férfikara adta elő a katonai zenekar kíséretével. Az énekkar megfelelő hanganyaga és szabatos éneke nagyon tetszett. A zenekar ez alkalommal is fényesen megálta a helyét.

A zeneszámok között foglalt helyet Vietorisz László ev. theologus szavalata, a ki Csengey Gusztávnak «Az első ibolya» cz. hangulatos versét adta elő. A költeménynek a tárgya olyan, hogy önkéntelenül belopja magát a szívekbe: a kis leány kora tavasszal ibolyát keres az erdőben, hogy vele beteg nényének enyhülést szerezzen. A szép költemény Vietorisz átgondolt, érzelmes előadásában nagy hatást keltett.

A Kör szabad-liceumában nov.

22-ikén Fónás János ny. ker. akad. igazgató folytatta előadását a «Szocializmus»-ról. Az előadás iránt még az első előadásnál is nagyobb volt az érdeklődés. Hölgyeinknek színe-java megmutatta, hogy a társadalmi kérdések iránti érdeklődésben ők sem állanak a külföldi művelt államok női mögött. Fónás János vonzó előadása különben rendkívül alkalmas is arra, hogy a társadalmi kérdések iránt az érdeklődést közönségünk körében fokozza. Figyelmeztet az bennünket azokra a mélyreható társadalmi ellentétekre, a melyek a politikai kérdések mögött rejlenek, és arra, hogy a politikai kérdések igaz megértésére csak úgy leszünk képesek, ha ezeket a társadalmi, főleg pedig gazdasági ellentéteket is megismerjük. A kiváló előadónak tárgyilagos előadásai nagyon sok hallgatónál lerontották azt az ellenszennvet, melyet a szocializmussal szemben a politikai napilapok vezércikkei céltudatosan nevelnek bele olvasóikba. Ő megérteti mindnyájunkkal azt, hogy mennyire igaza volt már Eötvös Józsefnek is, a mikor azt írta, hogy: «a vádak között, melyeket a szocializmus ellen emelnek, egy sincs, melyet egykor a kereszténység ellen nem emeltek volna».

Előadó ez alkalommal a XIX. század első három negyedének szocialisztikus mozgalmait ismertette. Azokat a mozgalmakat, a melyeket a tudomány az «utopista szocializmus» neve alatt foglal össze. Rámutatott arra, hogy ez mily óriási mértékben különbözik a Marx Károly megalapozta és manapság is uralkodó ú. n. tudományos szocializmustól. Azon szocializmusnak «utopista» jelzése különben két okból is nagyon találó. Egyfelől azért, mert hirdetői, a társadalmi fejlődés természettörvényeinek minden kutatása nélkül, tisztán fantáziájuk segítségével alkották meg azt a jobb, azt a mesébe illő — utopista — társadalmi rendet, a melyet az uralkodó rend helyébe akartak állítani; de

másfelől a meggyőzés hitték, hogy társadalmi tüntetésével dalmi os nézve is e le fognak fogják se kulását. A meggyőző szocializmus helyzetéről fogna m társadalm pedig az bizonytala és meglev szocializmus hirdeti, a az osztály ébreszteni rend meg az új társ utopista s jellemzően lelkü ideá Simon, F oly remé tragédiájá Louis Bl mely utó hogy «la lopásból galmát. C Delitzsch azt, hogy pizmusuk alkotások rendszerű ugyan b Union-ol szövetkez gondolat kások he mai, kap komoly Élvez széssel h hogy ism különöse a legköz órákor — egész ter

Né

1908. de

adását a

1. Zene.

2. Szava

3. «Sáro

István

Emil,

4. Zene.

Kezd

díjtalan.

Beve

nek fon

mékeine

Tár

egy pol

igen. A

sárosi t

között a

2. A

motivum

kozás, e

költésze

ismertet

magyar

II. A

dák (K

Köröső

Befe

másfelől azért is, mert hirdetői rendületlenül hittek a meggyőzésnek, a felvilágosításnak hatalmában. Azt hitték, hogy, ha az általuk fölfedezett, «természetes» társadalmi rendnek, a jobb társadalmi rendnek feltüntetésével meg bírják győzni az uralkodó társadalmi osztályokat arról, mikép az új rend reájuk nézve is előnyösebb, mint a mai, akkor azok önkényt le fogják mondani a privilégiumaikról és önkényt elő fogják segíteni a szocialista társadalmi rend megalakulását. A marxismus kimutatta, hogy ez a hit, ez a meggyőződés csak ábránd volt, csak utopia. A marxista szocializmus tudja, hogy az uralkodó osztály előnyös helyzetéről önkényt lemondani nem fog soha. Nem fogna még akkor sem, ha tudná, hogy a szocialista társadalmi rend reá is előnyösebb lenne. Nem fog pedig azért, mert jól érzi magát ma is, és a bizonytalan jobbért nem hajlandó feláldozni a biztos és meglevő jó helyzetet. Éppen azért a tudományos szocializmus nem a felvilágosítást, nem a meggyőzést hirdeti, a melytől többé semmit sem vár, hanem hirderi az osztályharcot. Csak a munkásokat akarja öntudatra ébreszteni, a proletárokat, a kiknek a mai társadalmi rend megdőlésével nincs mit veszteniök; a kik tehát az új társadalmi renddel csak nyerhetnek. Előadó az utópista szocializmusnak főirányait ismertette rendkívül jellemzően és élvezetesen. Végigvonultak előttünk lángelkű idealizmusokkal: a francia Babeuf, Cabet, Saint-Simon, Fourier, a mely utóbbinak falászer-rendszerét oly remekül örökítette meg *Madách* Imre az «Ember tragédiája»-nak egyik jelenetében. Megismerkedtünk Louis Blanc nak és Proudhon-nak a rendszereivel, a mely utóbbtól ered az a szállóigévé vált mondat, hogy «la propriété c'est le vol». (Minden tulajdon lopásból ered.) Megismertük az angol chartisták mozgalmát, Owen működését, a német Rodbertus, Schulze-Delitzsch és Lassalle Ferdinánd tanításait. És láttuk azt, hogy ezek az, utópista szocialisták, minden utópizmusuk daczára is, hagytak maguk után maradandó alkotásokat. Azok a kísérletek, a melyeket társadalmi rendszerük megvalósítása céljából tettek, nem váltak ugyan be, de ma is létező hatalmas angol Trades-Union-ok, a szakszervezetek, a fogyasztó- és termelőszövetkezetek az utópista szocialisták fejében megfogant gondolatoknak a megtestesülései. Pedig ezek a munkások helyzetének javításában, — ha ugyan erről a mai, kapitalista társadalmi rend keretében egyáltalában komoly szó eshetik, — óriási szerepet játszanak.

Élvezetes előadását, melyet a közönség nagy tetszéssel hallgatott végig, azzal fejezte be a kiváló előadó, hogy ismertette *Marx* Károly szereplésének kezdetét, különösen pedig a kommunista kiáltványt, hogy azután a legközelebbi előadásán — nov. 29-ikén d. u. 5 órakor — a marxista vagy tudományos szocializmust egész terjedelmében ismertesse.

Népakadémia. A Széchenyi-kör 1908. december 6-ikán tartja első népakadémiai előadását a következő programmal:

1. Zene.
  2. Szavaltat Előadja: *Pausch* Aladár.
  3. «Sáros megye népköltészeté.» Írta és előadja: *Szemán* István. (Néhány népdalt tárogaton bemutat *Szuchy* Emil, zongorán *Becht* József.)
  4. Zene.
- Kezdeté d. u. 5 órakor. Az előadás felnőtteknek díjtalan.

Az előadás rövid tartalma:

Bevezetés. A népköltészet. A népköltészet gyűjtésének fontossága. Hazánk idegen-nyelvű népköltési termékeinek gyűjtése.

Tárgyalás. I. *A verses termékek.* 1. Beszélhetünk-e egy politikai megye népköltészetéről? Sáros megyében igen. A tót-ruthén kölcsönhatás megteremtí az ú. n. sárosi nyelvet, a mely a tiszta tót és tiszta ruthén között áll s így irodalma is sajátos.

2. A népköltési termékek ismertetése: a) *dalok* (főbb motívumai a haza, a szerelem, a család élet, a foglalkozás, életmód stb.); b) *a magyar-hatás* az újabb népköltészet termékeken; c) a tót-ruthén dalok rövid zenei ismertetése. Az előadást megvilágító (illusztráló) példák magyar fordításban lesznek bemutatva

II. Az elbeszélő (próza) költészet. Felosztás: a) *legendák* (Krisztus-legendák); b) *mondák* (Maglód-hegy, Kőröső); c) *mesék*; d) *köszöntések, találós kérdések* stb.

Befejezés: Egy pár néprajzi tanulság.

SZÍNHÁZ.

Az elmúlt hét folyamán közönségünknek a színház iránti érdeklődése változó volt: majd zsúfolt házakat, majd meg jóformán üres nézőteret és páholyorokat láttunk. Az előadások egyébként nagyobb érdeklődést érdemeltek volna, mert, kisebb hibáktól eltekintve, jók és eléggé összevágóak voltak. Deczember 1-jén a társulat már Iglón játszik; a legszebb erkölcsi és anyagi sikert kívánjuk tagjainak! Isten velök!

Szombaton a «Tatárjárás» operette került színre. A nagy népszerűsége szert tett darab és *Vida* Ilona, kinek jutalomjátéka volt, egészen telt házat vonzottak. A közönség gyönyörű virágcsokrokkal és egyéb értékes jutalmakkal tüntette ki a társulat első primadonnáját, ki minden szerepében jókedvvel és sikeresen állotta meg helyét. Ezúttal is, mint Mogyoróssy huszáronkéntes, igen fess és ügyes volt s a közönség sűrű tapsaiban részesült. A többi szereplő közül *Szabados* (altábornagy) ezúttal is bizonyította, hogy igen intelligens, megállapodott művész, ki játékára mindig gondot fordít; ügyes és élvezetes alakítást nyújtott. *Füzes* Lenke (Riza) figyelmes, elegáns játéka, csengő éneke és csinos megjelenése most is biztosították részére a közönség általános tetszését. Meg kell dicsérnünk *Péchy* (Lőrentey), *Madast* (Wallerstein) és *Geröffy* Rózsit is, kik a darab szép sikeréhez és a jó ensemble-hoz sokban hozzájárultak. A zenekar, *Palotay* buzgó karnagyunk gondos vezetése alatt, kifogástalan végezte kötelességét; és készséggel megállapítjuk, hogy ittléte folyamán erősödött, fejlődött.

Vasárnap d. u. «Charley néne», este a «Gyimesi vadvirág» (népsz.) került előadásra. Mindkettő a nem nagy számban megjelent közönséget teljesen kielégítette.

Hétfőn «A boszorkány» (dráma) telt ház előtt és jó előadásban ment.

Kedden Herceg Ferencz népszerű életképét: «A Gyurkovics leányok»-at adták elő. Az előadás a jók közé tartozott. *Jeszenszky* Radványi ezredes szerepében figyelmes, átgondolt játéka által kitűnt. *Szell* Erzsé (Kata) méltó partnere; *Szelényi* Emilia (Gyurkovicsné); *Földvári* (Sándorffy), *Rétheyné* (Miczi) és *Réthey* (Horkay) jó összjátékot nyújtottak, úgy, hogy a közönség az előadással teljesen meg volt elégedve.

Szerdán bemutatoul «A víg nibelungok» (op.) került színre. Németországban, hol a Wagner Richárd féle operákat jobban ismerik, ez az ügyes és gyönyörű zenéjű paródia nagy sikereket aratott. Nálunk is az előadás és a kiállítás kifogástalanok voltak, s a közönség a darab víg részletein, bár azoknak (pl. a madárnak) előzményeit kevésbé ismeri, sokat mulatott. *Füzes* Lenke (Krimhilda) primadonna jutalomjátéka volt. A közönség őt szép virágcsokorral és sok tapssal tüntette ki, melyeket igazán meg is érdemelt. Kitértek továbbá: *Vida* Ilona (Bunhilda), *Jeszenszky* (Hagen), *Csáki* (Szigrid), *Madas* (Gunther) és *Geröffy* Rózsá (Giselherr).

Csütörtökön «Trilby»-t adták elő. A címszerepet *Füzes* Lenke játszotta szépen, értelmesen, és melabús éneke meghatóan hangzott. Partneré *Komjathy* János, a kassai Nemzeti színház igazgatója volt; Svengálit adta. A nehéz szerepet gyönyörűen, igen intelligensen alakította és a szerző intencziójának úgy játékában, mint stilszerű maskjja és megjelenése által teljesen megfelelt. Közönségünk úgy első belépésekor, mint később is többször zúgó tapsokkal tüntette őt ki. A színház az utolsó helyig megtelt, kivéve a városi páholyt, mely, mint az egész idény folyamán, úgy most is üressége által feltűnt. Valóban érthetetlennek találjuk, hogy, ha már a polgármester a színházat egyetlen látogatásra sem érdemesztette, miért nem engedte át a páholyt kollégáinak, vagy — ideiglenesen — az igazgatónak, hogy megszűnjék az egyetlen üres páholyok lehangoló hatása.

Pénteken — telt ház előtt — «A fuzsitus kisasszony» (op.) reprice volt.

Szombaton «A cigánybáró» (op.) került — *Csáki* Antal tenorista jutalomjátékául — színre.

A jövő napok műsora: vasárnap d. u. «A dollárkirálynő» (op.), este: «A gyimesi vadvirág» (népsz.), hétfőn (utolsó előadásul): «Az igmándi kispap» (népsz.).

HIREK.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter dr. *Oláh* István s.-a.-új helyi tvszéki bírót a kassai kir. ítélőtáblához elnöki titkárra kinevezte.

A kassai kir. tábla elnöke *Eisselt* Emil kisszebeni járásbírósi joggyakornokot díjas joggyakornokká; az eperjesi p. ü. igazgatóság *Freult* Miklós csércsi körjegyző-gyakornokot a girálti adóhivatalhoz díjas gyakornokká kinevezte.

— **Áthelyezések.** A közös hadügyminiszter dr. *Biró* Henrik 18. ágyúezredbeli ezredorvost a löcsei 85. sz. gyalogezrednek Višegradon (Bosznia) állomásozó zászlóaljához; a Ksod. vasút vezérigazgató-sága *Andreidesz* Géza hivatalnokot Kiszuczajhelyről Kisladnára áthelyezte.

— **Katonai hírek.** A közös hadügyminiszter *Bobrovniczky* Tamás és *Roller* Ferencz 67. sz. gyalogezredbeli főhadnagyokat Bécsből a budapesti 32. sz. ezredhez áthelyezte; *Kulcsár* István 67. sz. ezredbeli főhadnagyot pedig Bécsbe, a hadtestiskolába, tanfolyamra, vezényelte; végül *Kraumann* Ede 67. sz. gyalogezredbeli kapitányt az ezred eperjesi zászlóaljához áthelyezte.

— **A miniszter köszönete.** A közös hadügyminiszter az Eperjes körül legutóbb megtartott hadtestgyakorlatok csapatainak sikeres és akadálytalan szállítása körüli dicséretes szolgálataikért a Ksod. vasút vezérigazgatójának, üzletvezetőjének, Schiller és Peschkó forgalmi ellenőröknek, meg az állomási vonat-kísérői, pályafentartási és fűtőszemélyzetnek elismerését kifejezte.

— **Házasság.** *Szeghy* Andor, Sárosvármegyei tb. aljegyzője, nov. 22-ikén tartotta esküvőjét *Dobay* Árpád vármegyei tisztviselő leányával, *Arankával*.

— **Dr. Fischer-Colbrie Ágost** kassai r. kath. püspök és *Szentiványi* Károly, az Orsz. Kath. Szövetség igazgatója, nov. 23-ikén Eperjesre érkeztek és itt a sárosvármegyei róm. kath. tanítók gyűlésén résztvettek. Ez alkalommal a püspök az Eperjesen legközelebb rendezendő társadalmi tanfolyam ügyében is megbeszéléseket folytatott. Ezen tanfolyamban valószínűleg *Prohászka* Ottokár székesfejevári püspök is előadást tart. A tanítók gyűlésén jelen voltak *Tahy* József, dr. *Tergina* Gyula, *Zaborovszky* Béla, *Magyar* József, dr. *Desseffy* István, stb. is. *Vargovics* István szentmihályfalvai tanító X. Pius pápa aranyimését méltatta; *Szentiványi* Károly pedig, a püspök fölkérésére, igen sikerült beszédet intézett a tanítókhoz, őket a gyermekek és a nép szeretetére buzdítván. *Vrabovics* Román tanító felolvasta a beérkezett pályamunkák bírálatát; *Mácsa* Lukács nagysárosi állami és *Sinály* Szilárd kavocsányi kántor-tanító két, illetőleg egy pályadíjat nyertek. A gyűlés végén a kir. gör. kath. tanítóképzede énekkara a pápai himnuszot adta elő; utána pedig a Rákóczi-kör ebédlőjében bankett következett, melyen a püspök, dr. *Tergina* Gyula, *Zaborovszky* Béla, *Hartsár* Péter stb. felköszöntöket mondtak.

— **Kormányképviselő.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Szlávik* Mátyást, az eperjesi Kollégium igazgató-tanárát, a selmezbányai ág. hitv. evang. főgimnázium f. é. decz. 21-ikén megtartandó pótló és javító érettségi vizsgálatához kormányképviselőül kirendelte.

— **A Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület** Budapesten nov. 22-ikén d. u. az összes testvéregyesületek bevonásával értekezletet tartott a jövő közös munkaterv megvitatása és az egyesület által czélul tűzött mozgalmá egyöntetű irányítása érdekében. Ezen értekezleten az eperjesi fiókot *Bohrandt* Lajos titkár képviselte, ki az ugyan-csak nov. 22-ikén d. e. megtartott Sorompó-liga díszgyűlésén is résztvett. A központ és a testvéregyesületek ezen személyes érintkezésének szüleménye lesz, hogy a T.-Sz. — M. V.-E., — melytől az érdemeiket elvitatni már most is lehetetlen — a közel jövőben már igen szélesmedrű akciókat fog indítani a magyar ipar érdekében. A Sorompó-ligának Eperjesen való mielőbbi megalakítása is tárgyalatott Budapesten és az eperjesi T.-Sz. — M. V.-E. haladéktalanul fog ez ügyben a helybeli tanintézetek vezetőivel tárgyalni és igyekezni ezen igazán nemes czélú egyesületet a tanuló-ifjúság kebelében megalakítani.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mennyi értékesen utaztatni is kínálnak, hány mindenképpen „Roche” eredetű csomagolás.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

Sirolin

Emeli az étvágyat és a tudást, megújítja a köhögést, vándorol, éjjeli izmokat.

„Roche”

Legjobb orvos rendelésre a gyógyszertárban. — Az Országos 6-10. úton

— **Tátrafüred.** *Oszwald* Károly, Tátrafüred fürdőtelepnek nemrég kinevezett igazgatója, a fürdőügynek és a téli sportoknak a helyszínén leendő tanulmányozása végett Davosba és Saint-Maurice-ba (Svájc) utazott. Új állását Tátrafüreden decz 15-ikén foglalja el, mikor is ott a téli idény megkezdődik.

— **Az eperjesi ügyvédi kamara** az Országos Ügyvédi Gyám-és Nyugdíj-egyet közgyűlési tagjaivá a következőket választotta meg: dr. *Propper* Adolf kamarai elnök, eperjesi, dr. *Sztehlo* János kamarai titkár, eperjesi és *Politzer* Bernát rózsahegy-i lakos, ügyvédek.

— **Kilépések.** Dr. *Sztehlo* János, az eperjesi és 48-as függetlenségi párt alelnöke és dr. *Rosenberg* Mór a párt titkára, a pártból, ennek politikai magatartása miatt, függetlenségi elveik fentartása mellett, kiléptek.

— **Berger gyógy-higiénikus szappanai** 1868. óta vannak a világforgalomban; nem csodálandó azért, hogy sok értéktelen utánzata is vannak. A Berger-féle szappanok csak azon esetben valódiak, ha az ösmert védjegyen kívül, minden czimkén, piros írással a cég: G. Hell & Comp. aláírását is viselik. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban.

— **Pályázat.** Az eperjesi p. ü. igazgatóság számvevőségéhez számtisztai állásra 2 hét alatt pályázni lehet. Fizetés 1400 kor., lakpénz, 420 kor.

— **Élelmiszereket csakis tiszta, új papírba** szabad csomagolni, nem pedig nyomdafestékes újságpapírosba. Ezt rendelte el *Saly* Győző, Eperjes város rendőrkapitánya.

— **Átkebelezés.** A pénzügyminiszter a lukói pénzügyőri szakaszt a kisszebeni biztos kerületéből decz. 1-jével a bártfai biztos kerületébe átkebelezte.

— **Az eperjesi «Rákóczi» Kath.**

Kör nov. 22-iki estélye minden tekintetben jól sikerült. Szép közönség töltötte meg a Kör nagytermét, s a megjelentek közt voltak: *Uhlarik* Mátyás, *Hodobay* Andor, *Zaborovszky* Béla, *Kassay* István, *Ágoston* Károly, *Berzeviczy* Elek, *Magyar* József, dr. *Dessewffy* István, *Faltin* Géza, dr. *Dobay* József, *Póta* László, a Kör h. titkára stb. Az estély műsorából első sorban *Moyzes* Miklósné énekét említjük föl, ki, férje *Moyzes* Miklós szabatos zongorakísérete mellett, a közönség újra meg újra tombolólag nyilvánult óhajaira összesen öt darabot énekelt. Ezúttal is fényesen beigazolta igazán nagyterjedelmű, gondosan iskolázott és rendkívül bájos csengésű hangját, mely fölött teljesen uralkodik. Közönségünk hallásával betelni alig birt. Igen jók voltak a miskolci koszorús Daláregylet 15 tagjának, *Gross* Ernő vezetésével előadott énekei is. Az ügyesen szervezett csapat csupa jóhangú, jól összehangolt dalosból áll, kik éppen nem könnyű énekeik előadásával a nekik sürűen juttatott tapsokat igazán megérdemelték úgy, hogy dalaikat a műsorra föl nem vetekkel is megtoldták, mi általános meglepedést keltett. Most is kitett magáért az eperjesi cs. és kir. 5 gyalogezred zenekara, mely derék karnagyának, *Hoffmann* Ferencnek vezetése alatt, több darabot igen sikerülten játszott el. Közülök különösen szép volt a második (Komsak: «Märchen») és az utolsó («Magyar népdalegyveleg»). Ez utóbbinak szerzője *Hoffmann* Ferenc; s valóban ritkaság, hogy ez az, ambiciózus karnagy, nem-magyar létere a magyar zene motívumait megérteni, sőt magyar zenét komponálni is mennyire képes, úgy, hogy csárdásai, melyek katonazenekarnál egyébként ritkán sikerülnek, teljesen magyarosak és a magyar szívet azonnal magokkal ragadók voltak. Műsor után a közönség részben távozott; az ottmaradtak pedig táncba fogtak, mely majdnem reggelig tartott. Az első négyest 40 pár táncolta. A hangverseny, részben pedig a táncmulatság folyamán is jelenvolt *hölgyek*: *Antal* Jánosné, *Antal* Aranka, *Antal* Margit, *Baán* Gyuláné, *Baán* Anna, özv. *Bereczky* Győzőné, *Bereczky* Ella, *Bredurán*né, *Bredurán* Jenny, *Cseplóné*, *Cseplő* Margit, *Csizmadiáné*, *Csizmadi* Ilona, özv. *Csarnogurszky* Csarnogurszky Mariska, *Czirbusz* Anna, *Czirbusz* Ilka, özv. *Dlugolinszky* Tivadarné, *Dlugolinszky* Berta, *Dlugolinszky* Erzsé, dr. *Dobay* Józsefné, *Dobay* Ilona, *Dobay* Mariska, *Dojcsák* Irén, *Dúzs* Erzsike, *Dúzs* Mária, özv. *Fucher* Tivadarné, *Gerbery* Sándorné és leánya, *Gregor* Gerőné, *Gregor* Erzsé, *Hadady* Mariska, *Hegymeghy* Imréné, *Hegymeghy* Gabriella, *Hegymeghy* Mariska, *Hoffmann* Ferencné, *Jakobei* Dezsőné, *Jakobei-Domokos* Klára, *Jarzsenszky* Emma, *Kacsanyovszkyné* és leánya, *Ludmann* Paula, *Mátra* Ilona, *Moyzes* Miklósné, *Mózler* Berta, *Mózler* Ilona, *Nádaskay* Sándorné, *Nádaskay* Izabella, *Pethe* Ferencné, *Petriczkó* Jenőné, *Petriczkó* Zsuzsi, özv. *Rátvayné*, özv. *Schirilla* Ivánné *Kubek* Annával és *Biszaha* Irénnel, *Slajchó* Mihályné, *Uhlarik* Mátyásné stb. — *Felülfizetések* a következők részéről történtek:

Zaborovszky Béla 20 kor., *Magyar* József 4 kor., *Faltin* Géza, *Verdon* László, *Sárosy* István, *Andrus*csakievics *Henrik* 2—2 kor., *Szétésényi* Gyula 1 kor., összesen 33 korona. Ezekért a Kör vezetősége hálás köszönetét fejezi ki.

— **Tanár-köri felolvasó-estély.**

Az eperjesi Tanári-kör deczember 5-ikén, szombaton délután 5^{1/2} órakor rendezte első felolvasó-estélyét a vármegyeház nagytermében. Műsora a következő: 1. *Weber* E.: «Klänge aus dem Fichtelgebirge.» Idyll. Előadja a koll. főgimnáziumi zenekar. 2. *Bárd* Miklós: «Ébredés» című költeményét szavalja *Incseger* Béla VIII. o. főgimn. tanuló. 3. Előadást tart: *Hulyák* Valér kir.kath.főgimn. tanár «A vulkánokról» (vetített képekkel).

— **A vízvezeteki mizériákon**

kívánatos volna, ha végre komolyan segítene az intézőség. Másutt, ha baj van a vezetékben, pontosan tudatják előre az időt, hogy a lakosság gondoskodhassék a szükségletéről. Nálunk naponként átabotába megy a vízvezeték elzárása: minden akkor, a mikor a vízre égető szükség van, s *mindenkor váratlanul*. Begyűjtasz reggel a fürdőkályha gépezetbe, egyszerre csak azon veszed észre magadat, hogy füstoszlop csap ki a kályha tetején, vagyis: kivonták a vizet, olvad a gépezet. (Ez pedig fizetséget jelent!) S rendszeren mosakodás idején nincs víz (d. e. 6^{1/2} után), a mikor aztán a kályhába sem lehet begyűjtani; s dideregve kockázattalja meg az ember az egészségét, a mért a vízvezeteki intézőség meg nem engedi az embernek, hogy a drága pénzéért, ha meg nem fürödhetik is, legalább meleg fürdősobában végezhessen a — mosakodást. Előbb bízunk a 10 napi határidő elteltésében; de úgy látjuk, a határidő letelt, a rendszer azonban megmaradt. Ajánljuk az ügyet a városi közgyűlés figyelmébe, mert röviden mondva: *botránys* a mi vízvezetékünk dolga.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok,

kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében fel-füvődésben, szorulásban, főtájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi *Moll-féle Seidlitz-porok* használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvételre *Moll A.* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítótól, Bécs, I., *Tuchlauben* 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll A.* készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— **Herczeg Ferencz felhívása**

a közönséghez. A Petőfi-Társaságnak a Petőfi-ház javára kibocsátott 1-koronás sorsjegyeit *Herczeg* Ferencz elnök a következő lelkes felhívással ajánlja a magyar közönség figyelmébe:

„Ti magyar ifjak, emlékezzetek meg róla, hogy a márcziusi ifjúság vezére ébresztette föl halálos aléltóságából a nemzetet.

Ti magyar nők, emlékezzetek meg róla, hogy Petőfi a világirodalom egyetlen nagy költője, a kinek leg-szebb dalait a tiszta hitvesi szerelem ihlette meg! Ti magyar férfiak, ne feledjétek, hogy Petőfi költeményeit harmincz nemzet nyelvében olvassák! A kinek íróttala gazdagabb hadizsákmányt hódított nemzetének, mint a diadalmas hadvezér kardja; a ki életében gazdag lelkeknek minden kincsét, halálában vérének minden cseppjét nemzetének áldozta: annak emléke bizonyára megérdemli, hogy a nemzet fiai és leányai érte áldozatot hozzanak.

Herczeg Ferencz,
a Petőfi-Társaság elnöke.

Ez a lelkes kiáltvány bizonyára méltó visszhangot kelt a közönség szívében s nem marad hazafias érzésű ember e hazában, a ki meg ne adná csekély áldozatát a nagy Petőfi oltárára. A nyereseményekben gazdag sorsjáték 1 koronás sorsjegyei megrendelhetők a Petőfi-Társaság elnökségénél: Budapest, IX., Boráros-tér 2.

— **Eredeti mikulások** *Theiss* Árminnál.

— **Nyugtázás.** Az Eperjesi Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület által nov. 14—18-ikán rendezett, kiállítással és díjazással egybekötött karácsonyi vásár «*Hölgyek díja*»-ra következők adakoztak: 1. *Bánó Aladárné* ívén: *Bánó* Aladárné 10 korona, 5—5 kor.-val; *Uhlarik* Mátyásné, dr. *Balpataky* Imréné, *Bielek* Lászlóné, dr. *Csatáry* Ágostné; 4—4 kor.-val: dr. *H.*, *S. B.*, *V. J.*, *K. D.*, *S. S. J.*, *H. S. J.*, *Máriássy* né, dr. *Csatáry*, *Schmidt* Gyuláné, *Kösch* Árpádné, *K. J.*, *Szekeressné*, *Körtvélyessy* Béláné, özv. *Lakner* Árpádné, *Ghillány* Györgyné, dr. *Mikler* Károlyné; 2—2 kor.-val: *G. E.*, *F. L.*, *B. D.*, *T. J.*, *M. M.*, *G. L.*, *Bánó* Árpád, összesen 108 korona. — 2. *Thomae Aladárné* ívén: 4 kor.-t: *Gasch* Jánosné; 3—3 kor.-val; *Rácz* Henrikné, *Müller* Bertalané, *Dessewffy* Ganczaug P.; 2—2 koronával; dr. *Gallotsik* Sándorné, *Gallotsik* Lászlóné, *Halfar* Clotilde, *Thomae* Aladárné, *Rácz* István, *Pawelek* Bertalané, *Lengyel-Reinfuss*, *Oszwald* Károlyné, *Semsey* Miklósné, *Kalabayné*, *Pozsonyi* Zsigáné, *Schwarz* Ede,

Molitorisz Istvánné, *Thór* Gyula, *Dúzs* Mária, *Zavatzky* Szilárdné; 1—1 kor.-val: *Bretz* Sándorné, özv. *Földi* Antalné, *Durst* Győzőné, *Kubányi* Béláné, *Nagy* Irma, *Antal* Jánosné, *Földes* Samuné, *Usz* Ottilia, összesen 53 korona. — 3. *Schwarz* Árminné ívén: 2—2 koronával: dr. *Ferbstein* Márkné, dr. *Rosenberg* Teofilné, *Propper* Adolfné, *Schwarz* Árminné, dr. *Hartmann* Samuné; 1—1 kor.-val: *Korn* Vilmosné, *Fried* Simonné, *Bodon* Miksa, *Glasner* Mórné, *Szántó* Zsigmondné, összesen 15 korona; *végösszeg* 176 korona. — Fogadják úgy a gyűjtők, valamint a nemesszívű adakozók ezúton az egyesület nevében leghálásabban köszönetünket. Eperjes, 1908. évi nov. 27-ikén. *Bánó* Aladárné s. k., elnök. Dr. *Csatáry* Ágost s. k., elnök *Bohrandt* Lajos s. k., titkár. *Theiss* Ármín s. k., pénztáros.

— **Új pálya magyar leányok-**

nak. A temesvári *Fehér Kereszt* Délvidéki Gyermekvédő Egyesület már három év óta gyermekgondozó-nőket képez ki nyolcz-hónapos tanfolyamban. E tanfolyamokon jó családból való, kellő előképzettséggel bíró fiatal nőket elméletben és gyakorlatban a gyermekápolásra nevelnek. Eddig valamennyi növendék megfelelő, jól jövedelmező állásba jutott, a legtöbb magyar állami gyermekmenedék helyen. Az okleveles gondozónők országos testvérszövetséget alkottak, a mely tagjai nyugdíjáról, állatalság esetére ellátásáról gondoskodik. Az V. tanfolyam vizsgálata a jövő hónapban lesz. Az új tanfolyamra való fölvétel végett a nevezett egyesülethez kell fordulni.

— **Gallérok, kézelők** legszebben tisztítanak *Hollenberger* Béla gőzmosógýarában, *Kassa*. Képvisele Eperjesen *Theiss* Ármín cég által.

— **Zergevadászat.** *Szinyei* Merse

Félix orsz. képviselő és *Beszkid* Antal eperjesi ügyvéd a napokban a Tátrában zergékre vadászván, *Szinyei* Merse Félix a *Furkota*-hegységben, 300 lépés távolságról fején találva, hatalmas zergebakot lőtt.

— **A Tátra érdekében.** A M. Kárpát-

egyesület részéről, *Salamon* Géza, *Szepesvármegye* főispánjának vezetése alatt, a napokban dr. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszternél nagyszámú küldöttség tisztelettel, mely főleg a kisajátítási jog kiterjesztését sürgette. A miniszter többek közt a következőket mondotta: „Én azt tartom, hogy a Tátra fejlesztése nem a Szepesség kérdése, nem azok kérdése, a kik ott véletlenül megfordulnak, hanem az egész nemzet kérdése. Más országok — azt látom, azt tapasztalom — ha ilyen kincset bírnak, mint mi a Tátrában és a Balatonban, azt jobban megbecsülik és sokkal többet tesznek érte, mint mi. A mi a kisajátítási jog kérdéséről, ennek helyes, igazságos és méltányos megoldása a Tátra kérdésének egyik sarkalatos program-pontja. Közvetlenül nem tartozik az én reszortomba; megjegyzem, hogy nem tartozik az egykönnyen megoldható kérdések közé; foglalkoztak igen jeles jogászok ennek gyakorlati megoldásával, de ha mindnyájan összetesszük erőnket, akkor lehetséges lesz oly megoldást találni, mely minden réteget kielégít; és én e részben a legszivesebben megajánlom közremunkálkodásomat, az igazságügyminiszter és a belügyminiszter urakat is fel fogom kérni ez irányban és igen fogok örvendeni, ha ezen nagy ügyet, a mely nagyon régen van függőben és már-már tengeri kígyóvá dagad, sikerülni fog közmegelegedésre megoldani.“

— **Karácsonyi occasio** alkalmából az idényből felmaradt női ruhakelmék, boák és karmantyúk rendkívüli olcsó árban lesznek eladva decz. 31-éig *Zavatzky* Szilárd divat- és vászonkereskedésében.

— **A vásárok Eperjesen,** az 1909.

évben — *Saly* Győző rendőrkapitány hirdetménye szerint — a következő napokon fognak megtartatni: I. *Országos vásárok.* Állatvásárok: január 22., ápr. 30., jún. 11., aug. 6., szept. 10., nov. 26. Kirakó-vásárok: jan. 25., 26. és 27., máj. 3., jún. 14., 15. és 16., aug. 9., 10. és 11., szept. 13., nov. 29., 30. és december 1. II. *Nagybójtai országos állatvásárok* a nagybójt minden hétfőjén, azaz márcz. 1., 8., 15., 22., 29. és április 5. napjain III. *Havi országos állatvásárok* minden hónap első hétfőjén, ú. m.: jan. 4., febr. 1., ápr. 19., máj. 10., június 7., júl. 5., aug. 2., szept. 6., okt. 4., okt. 18., nov. 8., decz. 6. — IV. *Országos gyapjúvásárok* máj. 10. és 24., úgy szept. 6. és 27. napjain. — V. *Hetivásárok* minden hétfőn és pénteken tartanak. Minden hétfőn és pénteken a hetivásár alkalmával rendes sertés- és borjúvásár tartatik az állatvásártérben.

— **Fegyelmi — óvónő ellen.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Minster* Emma állami óvónőt *Pancsováról* *Bányavölgyre* nemrég áthelyezte. Az óvónő állását nem foglalta el; e helyett orvosi bizonyítvány alapján kétheti szabadságot kért. Ezt a minisztertől meg is kapta. Most újból kért két

hónap
csúzza
és az
latot e
—
hez
intézet
szivesl
hogy
ünnep
részt s
gyerm
játéksz
nagyo
kérésü
tagjai
rásáho
szálljo
havába
—
előjegy
és cse
—
felső ip
ismerte
nek, e
hitelesi
lati út
deczem
esti óra
nek: ö
engedi,
előisme
—
Vörösk
rendez
A tanfo
a misk
lehet. A
nek. A
Egylet
240—4
mélyi p
óhajtok
János,
—
aka
organiz
vetett, h
ségekto
a gyerm
a meg
használ
küldje
eredeti
baj, ak
pasztill
vásárolt
pasztill
vív-fizle
selet: G
—
rendez
ban. A
lelkes h
latságra
—
Győző
tányi h
gyült ö
hálás k
—
Eperjes
ország
fiókpénz
—
Téli go
ember g
a hideg
gond. V
hogy eg
megde
tüzelőfa
kiknek
azoknak
akkor va
művesen
összszel
S hány
ember a
nincs tűz
gondját

hónapot; ezt azonban a miniszter, mert az óvónó csúzbaja daczára ideutazni képes lett volna, megtagadta és az óvónó ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelte.

Kérelem a jótékony szívekhez! Az Angolkisasszonyok eperjesi «Sancta Maria» intézete azon kéréssel fordul a könyörületessé szívekhez: sziveskedjenek akármilyen kis adományokkal hozzájárulni, hogy a szegény gyermekek karácsonyja valódi örömmel legyen. Intézetünkbe több mint 300, nagyobb- és kisebb napszámos- vagy szolgálatban levő szülők gyermeke jár, akik szeretőnk a karácsonyt emlékeztetéssel tenni. Azért a legkisebb pénzbeli adományt, játékszert, süteményt, használt ruhaneműt stb-t a legnagyobb köszönettel fogadjuk. Azért bátorodunk kérésünkkel már most jönni, mert a Mária-Congregatio tagjai a begyűlt pénzen beszerzendő ruhaneműk vásárlásához már most hozzáfognának. A jó Isten áldása szálljon a kegyes Jótévkre! Eperjes, 1908. november havában. *Angolkisasszonyok «Sancta Maria» intézete.*

Friss dunai halak minden péntekre előjegyezhetők *Kun Sándor* (ezelőtt *Holénia*) fűszer- és csemege-üzletében.

Mérlegtanfolyam. A kassai áll. felső ipariskolánál december 1-jén megnyílik a *mérlegismertető tanfolyam*, mely kiterjed a mérlegek szerkezetének, elveinek, a mérlegrendszereknek és a mérték-bitelesítő törvénynek ismertetésére, kapcsolatban gyakorlati útmutatásokkal. E tanfolyam december 1-jétől december 22-ikéig heti négy elméleti és négy gyakorlati esti órában fog megtartatni. A tanfolyamon résztvehetnek: önálló iparosok, iparossegédek és, ha a hely megengedi, más foglalkozású egyének is, kik elegendő előismeretekkel rendelkeznek. Az oktatás ingyenes.

Ápolónői tanfolyam. Az Orsz. Vöröskereszt-Egylet Miskolczi ápolónői tanfolyamot rendez a borsodvármegyei «Erzsébet»-kórházban. A tanfolyamra december 10-ikéig dr. Köllner Károlynál, a miskolczi választmány ügyvivő-alelnökénél jelentkezni lehet. A tanfolyamra felvett nők teljes ellátásban részesülnek. A vizsgálatot tett ápolónőket a Vöröskereszt-Egylet kórházaiban alkalmazza s teljes ellátáson kívül 240—480 kor. fizetésben részesíti. Ehhez a díjhoz személyi pótlék, jutalom vagy segély is járulhat. A pályázni óhajtoknak közelebbi felvilágosítást készséggel ad *Gömöry János*, az eperjesi Vöröskereszt-Egylet titkára.

Egészséges gyermekeket akar minden szülő, de sajnos, a gyermek organizmusa oly gyöngéd és minden befolyásnak alávetett, hogy csak ritka esetben maradnak mentek betegségekkel és ruzsulléttól. A legnagyobb művészet tehát a gyermekeket betegségekkel óvni és ha már itt van a meghülés, vagy más baj, a megfelelő orvosságot használni. Gyermekeit óvni azt jelenti, hogy soha ne küldje őket iskolába, a jégre vagy sétálni, Fay-féle eredeti szódai ásványpasztillák nélkül! Ha már itt a baj, akkor is gyökeresen segíthet rajtuk, ha szódai pasztillákat racionálisan használnak. 1 kor. 25 fill.-ért vásárolhat egy doboz Fay-féle eredeti szódai ásványpasztillát minden gyógyszerárban, droguista- és ásványvíz-üzletben. Magyarország és Ausztria részére főképviselet: *Guntzert W. Th.*, Bécs, IV./1, Grosse Neugasse 27.

Szilveszter-esti mulatságot rendez az eperjesi Vöröskereszt-Egylet a városi Vigadóban. Az est sikerén már most buzgólkodik a fölkért lelkes hölgy-bizottság. A jótékony célú szolgáló mulatságra a közönség figyelmét már most felhívjuk.

Nyilvános nyugtázás. Saly Győző rendőrkapitány úr szíveségéből a rendőrkapitányi hivatalban elhelyezett perselyben 104 kor. 78 fill. gyűlt össze. A rendőrkapitány úrnak ezúton mond hálás köszönetet az izr. Nőegylet *elnöksége.*

Nagy álarcosbál lesz jan. 31-ikén Eperjesen, a városi Vigadóban. Rendezi a Magyarországi Munkások Rökkant- és Nyugdíjgyulete eperjesi főképzőháza.

Ingyen fa a szegényeknek. *Téli gondok.* Ilyen télen megsokasodnak a szegény ember gondjai. A zimankós, a hideg tél a ruhátlanok, a hideg tűzhely boldogtalan tulajdonosának rendkívüli gond. Vajon hány olvasónk tudja azt — és adja Isten, hogy egy se tudja —, hogy mi az: elviselni a hideget megde medt végtagokkal, éhesen, nyomorban? A téli tűzelőfa beszerzése még azoknak is súlyos kérdés, a kiknek rendes, mindennapi foglalkozásuk van; hát még azoknak, a kik kétkézi napszámból élnek, és csak akkor van kenyérük, mikor dolgoznak? Télen a földműves-embernek nincsen rendszeres munkája s ilyenkor őszszel kell beszereznie a télire való eleséget, tűzelőfát. S hány ember tehetett ezt minden gond nélkül? S hány ember az, a ki egyáltalában úgy néz a tél elé, hogy nincs tűzrelőfája? Szegény embernek ezt a nagy, súlyos gondját emberszerető szívvel látta meg *Darányi föld-*

mívelésügyi miniszter. Nekünk fölöttébb rokonszenves az a rendelete, hogy meghagyja a kincstári erdők tisztjeinek, hogy a kincstári erdőkben visszahagyott hulladékát ne adják el, hanem ingyen engedjék át a szegény népeknek. Hogy visszaélésre alkalom ne adassék, mindenkinek csak annyit adjanak, a mennyit télen tüzelőnek felhasználhat. Már évek óta minden esztendőben megismételi a földművelésügyi miniszter ezt a rendeletét, és összeállított kimutatásból tudjuk, hogy tavaly a szegény népek kiosztott hulladékfa 12,000 korona értékű volt. Tizenkétezer korona! Nem nagy összeg és az állam háztartásában igen kevésnek mondható. Hiszen a kincstári erdőgazdaságok milliószámra jövedelmeznek, és, hogy magyarul mondjuk, ez a tizenkétezer korona ott azokban a számtételekben meg se kottyán. És mégis mily jelentékeny ez az összeg a szegény nép jóvoltára, nyomorának osztatására? Gondoljuk meg, hogy ez a hulladékfa, a mely az állami háztartás szempontjából jóformán semmi, mennyi fagyos tűzhelyet melegített föl, s mennyi embernek téli inségét enyhítette. Hány meggéberedett ember áldotta az államkormányzat gondozó kezét, a mely a téli inségen meleg szívvel segített. Ez a hulladékfa jellemző tünete annak a gondos figyelemnek, a melylyel a kormányzat szociális téren a nép helyzetét javítani törekszik. Nem áll magában, nem is a legnagyobb jelentőségű. A mikor szóvá tesszük, inkább azért van, mert a tél közeledésének aktuálitása figyelmünket felkeltette. A földművelési minisztériumban a kormányzat szellemére vet világot ez a dolog. Célutadatos, tervszerű és arányában minden ében nagyobb akció indul arra, hogy a földművelő munkású egész télen át keressen és így jobban élhessen. A kisgazdát viszont minden eszközzel meg akarják nyerni annak az eszmének, hogy földjén okszerű gazdálkodást űzzön és ezzel magának több jövedelmet biztosítson. Ezért alakulnak a mintagazdaságok. Az ezer holdra való gyümölcsfaiskolák, méhesek, kertészetek, ezért lendítik állami erővel az állattenyésztést; ezért újították a szőlőt, javítják a legelőt, szerzetnek új területeket, telepítenek, parcelláznak, talajt javítanak, csatornáznak, és a kulturális munkák egész sorát végzik. Százakra megy a háziipari tanítások száma. A kisgazdák fiait télen összegyűjtik, és részükre négyhónapos gyakorlati tanításokat rendeznek. Nem mulik el esztendő, hogy új földműves-iskola, kertmunkás-iskola ne állítatnék föl, és minden ében új, népies mintagazdaság. Milliókra megy az az összeg, a melyet a háziipar útján a mezőgazdasági munkások télen keresnek. Ilyen a kormányzati szellem és ilyen gondok vezetik a földművelési minisztert, a kinek nemcsak az az óhaja, hogy a kisgazdának minden vasárnap tyúk főjön a fazekában, a mit Frigyes porosz király a népjólét jellemzésére mondott, mert a miniszter óhajában tovább megy. Azt akarja, hogy kivétel nélkül minden család, tehát a munkáscsalád fazekában is főjön tyúkhús-leves. Mindezt készséggel, az igazsághoz híven megírtuk abból az alkalomból, hogy a miniszter a szegény nép fája felől gondoskodott, és az emberszeretnek nemes példáját szolgáltatta.

A Richter-féle horgony kő- és hidépítő szekrények eredeti áron Eperjesen *Theiss Árminnál*, Fő-utca 58. szám alatt, kaphatók.

Vasúti balesetek. Az Orlóról jövő vonat nov. 22-ikén *Tkacs János* váltóór lábát szétzúzta. Balesetének oka saját vigyázatlansága. — Ugyancsak Nagysároson tehervonat magán az állomáson kiskilott, s egyik kocsija megrongálódott.

Karácsonyi bazar. Felhívjuk közönségünk figyelmét *Werther J.* eperjesi játékarú- és díszműár-üzlet mai hirdetésére. Ezen cég volt az első, mely a helybeli piacon a karácsonyi bázart meghonosította, üzletét ezután is folyton a jelenkor igényeinek megfelelően vezeti és ár tekintetében szembeáll minden versenyesnek.

A köpeniki kapitány Eperjesen. November 26-ikán Sátorajújhelyt elegánsan öltözött fiatal ember a vasúti állomásról Eperjesre sürgönyözni akart, és ott *Guttman Ármín* h. állomásfőnöknek *Krecsányi Kálmán* budapesti detektívőnök gyanánt mutatta be magát. A főnök előtt a dolog gyanúsnak tűnő, telefon útján értesítette *Schmidt Lajos* rendőrkapitányt, ki, mivel a valódi *Krecsányi* sokkal korosabb ember, bekísérését elrendelte. Ott megállapították, hogy nagystílű, országosan ismert szélhámós: *Pecsar Géza* 31 éves sárospataki borbélysegéd, kinek multja igen viharos. Így a katonaságnál hat évi várfogságot ült, s onnét megszökött. Találtak nála *Krecsányi* nevére szóló rendőrségi igazolványt, rendőrfőkapitányi rendeletet arra, hogy az eperjesi állami adóhivatalt, mivel a központi állampénztárnak az utóbbi időben sok hamis bankjegyet szállított, vizsgálja meg, az összes bankjegyeket foglalja le és szükség esetén a pénztárnokot és az ellenőrt tartóztassa le. Volt nála

főkapitányi megkeresés az eperjesi csendőrség- és rendőrséghez, meg a honvédelmi parancsnoksághoz, hogy szükség esetén karhatalmat rendeljenek ki. Voltak továbbá nála hamis államvasúti gummibélyegző, rendőrségi igazolványúrlapok stb. Bevallotta, hogy az eperjesi adóhivatal hatósági közegek jelenlétében, a köpeniki kapitányhoz hasonlóan kifosztani akarta. Bűntársa is van, kinek a napokban Eperjesen is meg kellett fordulnia; sőt lehet, hogy még most Eperjesen várja «barátja»: *Krecsányi detektívőnök* idejöttét.

Felhívás a szepességiakhez! Szepességi földjeink az egész országban mindenfelé szétszórtan élnek és szűkebb hazájuk dicsőségére, szép pozíciókban öregbítik a Zipszerek híret. Mután az a célunk, hogy a velünk érző, de tőlünk elszakadt földjeink névsorát lapunk megindításának negyedszázados évfordulója alkalmával kiadandó albumban megörökídjük, kérjük az összes szepességiakat, hogy születési helyük feltüntetésével nevüket, foglalkozásukat és jelenlegi lakóhelyüket a *SZEPESI LAPOK* szerkesztőségével, Iglón, tudatni sziveskedjenek.

Régi csendőrök újbóli felvétele. A honvédelmi miniszter tudatja, hogy azok a csendőrök, a kik két év előtt léptek ki a testületből és szolgálatuk ideje alatt jó magaviseletet tanúsítottak, habár megönsültek is, mint nős csendőrök, szolgálati pótdíjainak folyósítása mellett, újból fölvetetnek, ha növeléstik a csendőrségi szabályokba egyébként nem ütköznek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Obetkó Dezső.

Kiadótulajdonos:

Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

Vesebajknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

kifűnő alkorrel használtatik.

E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű. Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Első rangu gyógyvíz és diaetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és bérmentve állnak rendelkezésre.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack	32 fillér.
3/4 "	40 "
1 "	48 "

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack	6 fillér
3/4 "	7 "
1 "	9 "

Eperjesi főraktár: *Mikolík Istvánnál*.

MESSMER-THEA

leggondosabban válogatott fajok, csomagokban, 1 koronától felfelé. Előnyben részesített keverékek 1/3 kilója 5 korona, finom, erős, kiadó, és 6 korona enyhe és aromikus. Kapható *Bein Simon* üzletében, Eperjesen.

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadóboxban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadóbox egy érdekes búvárszkatyát tartalmaz.

516—1908. végreh. szám.

Arverési hirdetemény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. törvényszéknek 1908. évi 1331. sz. végzése folytán dr. Windt Arthur kisszebeni ügyvéd által képviselt dr. Zoltán Gedeon giráltyi ügyvéd, mint Andrascsik János és Andrács gondnoka felperes részére 145 kor. 52 fillér tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás foly. án alperestől lefoglalt 500 kor. és 500 kor. követelés a kisszebeni kir. járás-bíróóság 1907. V. 79/14. számú végzésével az árverés elrendeltét, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna. Tarkón, a község házában leendő megtartására határidőül 1908. évi **december hó 19-ik napjának d. u. 3^{1/2} órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt új. Taraszoivits Mihályt cselekvőleg és Taraszoivits István tarkói lakost szenvedőleg illető 500 kor. cselekvő követelés, továbbá kk. Taraszoivits Annát cselekvőleg és Poremba Andrásné sz. Taraszoivits Mária tarkói lakost szenvedőleg illető 500 kor., zálogjogilag bekebelezett követelés a legtöbbet ígérőnek készpénzítés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívhatnak mindazok, kik az elővázolt ingóságok vétel-árából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kisszeben, 1908. nov. 23.

Glück Bertalan,
kir. végrehajtó.

Kiskörös és környékén
állandóan borközvetítéssel foglalkozik

HEISLER LIPÓT

borügynök és bizományos
KISKÖRÖS.

Felvilágosításokkal szívesen szolgál.

**MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-POR**

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörccs és gyomorbég, rögzített székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona.
Hamisítások törvényileg fenyítettek.

**MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZ**

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beuörzsölési szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy önozott eredeti üveg ára 2 kor.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és nő-szappan a bőr gyökeres gondozására és apólasására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítettek.
A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvény, oszúznál és meghűléseknél, bedörzsölés, sölé-keppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Fiatal
bernát-hegyi kutya

fajtiszta — jutányosan eladó.
Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Saját termésű, jó minőségű

egri borok

hektoliterenkint 40 koronáért kaphatók
dr. Preszler Árminnál, Egerben, 50 liter-től fölfelé.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butorminta-terme és butor-áruháza

Kassán, Fő-utca 39. szám alatt (saját házában)

Telefon 171.

a székesegyházzal szemben.

Telefon 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választékú készletet szilárdan dolgozott butorokból, minden, most használt fából és stýben. úgymint: teljes

háló-, ebédlő-, úriszoba- és szalonberendezésekből,

luxus-, fantasia- és ülőbutorokból, szőnyegdívák, ottománok és mindennemű matrácokból; úgyszintén elvállalunk mindennemű díszítési és kárpitosmunkákat is. Továbbá nagy raktárt tartunk szőnyeg- és üggyöngyökben.

Raktár előszoba- és konyhabutorberendezésekből.

Szolgáljon továbbá a nagyérdemű közönség becses tudomására, hogy a főpapság, tisztikar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes menyasszonyi berendezéseket úgy helyben, mint vidéken

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Dús raktár mindennemű rézbutorokban.

Speczialisták modern angol bőrbutorokban.

A nagyérdemű közönségnek figyelmébe ajánljuk a most létesített külön osztályt

tömörfa (massiv) butorokban,

a mennyiben egy elsőrangú tömörfa-(massiv)-butorgyárnak a kizárólagos elárúsítását, illetve képviseletét Abauj-Torna-, Zemplén-, Sáros- és Szepesmegyék részére átvettük, és ezen kitűnő gyártmányból jutányos árszabás mellett állandó nagy raktárt tartunk. Különösen ajánlható ez a tönörbutor szállodák, fürdőhelyek és villák berendezésére.

Képes arjegyzék kivanatra bermentve.

Occasio! • Nagy karácsonyi vásár! • Occasio!

THRÓR GYULA

női- és férfidivat-áruháza EPERJES, Fő-utca 69.

Tudatom a m. t. vásárló közönséggel, hogy mint minden évben, úgy az idén is áruházamban a

karácsonyi vásár

november 15-ikén megkezdődött, a mely tart decz. 31-ig.

Ez alkalommal a raktáron levő árucikkek rendkívüli olcsó áron szerezhethők be.

Maradékok nagy választékban!

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkódás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillai,

az etvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Eperjesen kapható: Williger Pál, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógytárakban és Pálesch Árpád drogeriában. — Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.